

досвіду з оцінки умов конкуренції, пошуку способів просування на ринок, використання переваг власного бізнесу, фінансового планування тощо.

Для розробки ефективного бізнес-плану потрібно добре володіти методологією, адже процес його складання є специфічним у кожному конкретному випадку. Дати якусь універсальну (стандартну) схему розробки неможливо. Проте узагальнення підприємницького досвіду дає змогу виділити три основні стадії бізнес-планування: початкову, підготовчу, основну.

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ РОЯЛТІ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*Сакалош О.М., магістр економіки, Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, м. Київ, Україна*

На сучасному етапі розвитку економіки, конкурентоспроможність підприємств значною мірою залежить від застосування новітніх технологій та наукових розробок. Українські підприємства часто використовують інтелектуальну власність, створену і зареєстровану в інших країнах, сплачуючи за це роялті, з метою залучення іноземних технологічних досягнень. Це, в свою чергу, зумовлює необхідність використання правильного підходу до оподаткування таких операцій. Дана проблема знайшла своє висвітлення в публікаціях вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема Н. Даніка, О. Дубовика, К. Крикуненко, О. Покатаєва, М. Греггі.

Метою даної роботи є визначення основних засад оподаткування роялті в зовнішньоекономічній діяльності підприємств та аналіз ризиків, пов'язаних з цими операціями.

Податковий кодекс України (ПКУ) визначає роялті як платіж, отриманий у вигляді винагороди за користування або за надання права на користування будь-яким авторським або суміжним правом.

З ціллю оподаткування податком на прибуток, законодавством визначено, що отримання роялті слід відносити до складу інших доходів. Датою отримання доходів у вигляді роялті є дата нарахування таких доходів, яка встановлена відповідно до умов укладених договорів. Витрати з нарахування роялті на користь нерезидентів вважаються витратами подвійного призначення і підлягають включенню до складу витрат з обмеженням в 4% від виручки [3].

До складу витрат не включаються нарахування роялті у звітному періоді у випадках якщо:

особа, на користь якої нараховуються роялті, є нерезидентом, що має офшорний статус

особа, на користь якої нараховується плата за такі послуги, не є бенефіціарним отримувачем такої плати за послуги

роялті виплачуються щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України.

особа, на користь якої нараховуються роялті, не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої вона є [3].

Для цілей визначення суми платежів по роялті можуть бути застосовані звичайні ціни у випадку, якщо господарська операція здійснюється між пов'язаними особами [1, с.193].

Порядок здійснення оподаткування податком на репатріацію визначено ст. 160 ПКУ. Резидент або постійне представництво нерезидента, що здійснюють на користь нерезидента виплату роялті з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом від провадження господарської зобов'язані утримувати податок за ставкою в розмірі 15 відсотків.

В той же час, застосування договору про уникнення подвійного оподаткування дозволяє знизити ставку податку, відповідно до умов передбачених договором. Застосування правил міжнародного договору України здійснюється шляхом звільнення від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, зменшення ставки податку або шляхом повернення різниці між сплаченою сумою податку і сумою, яку нерезиденту необхідно сплатити відповідно до міжнародного договору. Україною підписано більше 60 договорів про уникнення подвійного оподаткування, що дозволяє оптимізувати податкове навантаження [4].

Наприклад, Конвенцією між Україною і Нідерландами про уникнення подвійного оподаткування передбачено, що роялті, які виникають у одній із країн і сплачуються резиденту іншої країни, можуть оподатковуватись у цій іншій країні, якщо такий резидент є фактичним власником роялті. Однак такі роялті можуть також оподатковуватись у країні, в якій вони виникають і відповідно до законодавства цієї країни, але якщо одержувач фактично має право на роялті, податок, що сплачується, не повинен перевищувати 10 відсотків валової суми роялті [2].

Для цілей оподаткування податком на додану вартість, ст. 196 ПКУ встановлює, що операції з виплати роялті не є об'єктом оподаткування ПДВ. Сплата або отримання роялті жодним чином не будуть впливати на зобов'язання з податку на додану вартість.

Оподаткування роялті в зовнішньоекономічних операціях вимагає чіткого дотримання законодавства України, законодавства країни нерезидента-контрагента та міжнародних договорів. Це, в свою чергу, супроводжується рядом ризиків пов'язаних з дотримання всіх законодавчих вимог. З метою мінімізації ризиків, необхідним є всебічне дослідження господарської операції

як на предмет відповідності українському законодавству, так і дотримання законодавства іншої країни та всіх норм міжнародного права.

Список літератури:

1. Дубовик О.Ю. Проблеми усунення подвійного оподаткування в Україні / О.Ю. Дубовик // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2009. №35 – С. 190-196
2. Конвенція між Україною і Королівством Нідерландів про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно від 12.07.96 р. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу – http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/528_654.html
3. Податковий Кодекс України із змінами та доповненнями від 04.07.2013 р. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.html>
4. Interests, Dividends And Royalty on Tax Treaty. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://tax-accounting-finance.blogspot.com/2009/10/interests-dividends-and-royalty-on-tax.html>

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

*Солохіна О.В., старший викладач кафедри фінансів,
ДонДТУ, м. Алчевськ, Україна*

Фінансова криза будь-якого суб'єкта хазяйнування є негативним явищем, яке стосується, крім нього, ще певного кола інших суб'єктів: постачальників, покупців, інших контрагентів. І все ж це коло є доволі обмеженим.

Специфіка діяльності комерційних банків полягає в тому, що вони залучають грошові кошти інших суб'єктів, і ці кошти значно перевищують власні кошти банку. Тому фінансова криза банківської установи несе негативні наслідки для більш широкого кола: фізичних осіб – вкладників банку; суб'єктів підприємницької діяльності, які мають рахунки в банку; інвесторів.

Таким чином, криза однієї банківської установи може привести до кризи, а то й банкрутства великої кількості ефективно працюючих підприємств та підприємців, а також інших банківських установ. А в залежності від масштабів банків та їх діяльності, глибини кризових явищ, що їх вразили, наслідки можуть бути ще гіршими і вплинути на фінансовий стан всієї банківської системи та економіки країни. Саме фінансова криза банківських установ у 2008-2009 роках